

SZOLNOK-DOBOKA

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP
SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, caizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKEK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyzőg cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 6 frt — kr Félévre 3 „ — „ Évnyegyedre 1 „ 50 „ Községeknek egész évre előfizetése 5 frt.
---	---	--	--	---

Allami intézkedések az állattenyésztés emelése érdekében

A természet maga bércezes hazánkat az állattenyésztésre destinálta. A szűkvölgyek fölött emelkedő halmok, a cserjés hegy oldalak s a rengeteg erdők dús és fűszeres legelőkkel kínálkoznak. S épen ezért a forradalmi időszak előtt, gazdag guják s a honi, kitartó tüzeről a külföld előtt is ismeretes, értékes ménesek bércezes hazánk majd minden nagyobb birtokosságának jószágán jövedelmezőleg valának beállítva.

De a forradalom vihara ezeknek egy részét megsemmisíté, s az ötvenes években a még őserében levő talajon sikerült; s a még akkor hatalmunkban lévő külföldi gabnapiaczokon talált előnyös vásároktól mintegy elkapatva, rohamosan indult a gazdaközönség a szemtermelésnek.

Azonban a külföld olcsóbb közlekedési viszonyai közt csakhamar elvesztők gabnapiaczainkat, s a kimerült talaj is nem adván az előállítás fokozódó költségei mellett a gazda önfentartására szükséges jövedelmeket: ezen szomorú tapasztalatok a gazda közönséget önként vezetének annak belátására, hogy sorsának jobbra fordultát csakis az ok-szerű állattenyésztés felkarolásában keresheti és találhatja fel.

Ma már beismert tény; általános meggyőződés, hogy bércezes hazánk birtokosságai-nak egy jobb és szebb jövődjé az állattenyésztés felvirágzásához van kötve.

És ezt a kormány is nemcsak felismer-te, hanem annak létesítéséhez a rendelkezése alatt álló eszközökkel hatalmasan segéd-kezet nyújt.

S épen ezért, főleg a hazai szarvasmar-hattenyésztés emelése egyik kiváló gondos-kodása tárgyát képezi a földmivelésil ipar-és kereskedelmügyi miniszternek. Az 1882. évi állami költségvetés indokolása terjedel-mesen és részletesen foglalkozik e fontos ügygyel, s a mennyiben ezen indokolás egy-uttal teljes felvilágosítást nyújt a kormány-nak a hazai szarvasmarha tenyésztés eme-lése céljából tervbe vett intézkedéseiről, ér-dekesnek tartjuk a költségvetés indokolásá-nak erészét a következőkben közölni:

„Az állattenyésztés emelésére (lovakon kívül) az 1881-iki költségvetés megfelelő ro-vatában 104.000 frt volt előirányozva, most 1882-re 165.000 frt van fölvéve.

Az 1880. valamint az 1881-ik évi költ-ségvetések indokolásainál vázlatosan kifejt-ettem, hogy a hanyatlott állattenyésztési ágazatok az országban nézetem szerint mi-ként emelendők.

Tanulmányaim ezen a téren, a készített állatösszeírások, az egyes vidékek gazdáinak emlékiratai és felszólalásai meggyőztek a tenyésztést sujtó bajok, a hanyatlás fokának minőségéről, meggyőztek arról is, hogy a megjelölt időben az általam általánosságban vázolt teendőkkel, a bajok orvoslását ille-ő-leg helyes irányban haladok, mit az egész országból összehívott szakértők egyhangulag kiryillatkoztattak és azért a folyó évben to-

vább menve, még inkább kifejtettem az el-mult évben megkezdetteket.

Hogy tervszerűen, kellő következeteség-gel működhessem, először katasztert ké-szítettem, mely a jelen állapotot megmutatta, azután tenyészkerületekre osztottam az egész országot, minden egyes vidéken kijelölván az oda tapasztalások folytán leg-alkalmasabbnak bizonyult fejtákat vagy jel-legeket.

Ezen fajták, melyek terjesztését az összejött szakértők tanácsolták, és melyek egyes megyék gazdasági egyesületei által kívántattak:

1. A hazai fehér primogen ősfajta két jellege.

2. A tarka hegyi frontosusok közül a berni, ennek rokonai a kuhlandi és mari-ahofi, a pinzgauai, és ennek szintén egy rokona a mülthali.

3. A borzderes brachicerosok közül az allgauai.

A házi fehér primogen fajtának jutott a legnagyobb tenyészkerület, és pedig hazánk nagy síkja, néhány dunántuli megye, a kis-sikság egy részével, ugyszintén a királyhá-góntuli megyékből azok, melyek a bércezes határmegyék által övedzve, Erdély dombos vi-dékét képezik.

Erdély bércezes megyéiben a primogen nagyobb és mint igás állat értékesebb hazai fehérmarha kevésbé diszlik; főleg azon ok-ból ott szintén nyugati, még pedig tarka hegyi marha terjesztését határoztam el; és pedig az alacsonyabb hegyek között a nehe-zebb pinzgauit; a magasabb bércek kö-

A „SZOLNOK-DOBOKA“ tárczája.

A deési ev. ref. egyházközség történetéből.

IRTA KÁDÁR JÓZSEF.

V.

4. ISKOLA.

Oly gazdag egyház s oly sok kiváltságot élvező város kebelében iskolát is tartott fen. Már István király, az egyház alapító, elvéhez hiven iskolát állít fel a hit erősítésére, mely az egyház-zal együtt a mindent pusztító tatársereg kezeitől nem menekült meg. Azonban az új német tele-pülők, vendégek (hospites) tudatával birtak an-nak, hogy fenmaradások csak úgy lehetséges, ha szellemiekben is előhaladnak. És így ők is a pa-rochialis egyház mellé iskolát állítanak fel, melyet ugy az egyház, mint a város sok áldozat árán tar-tának fen, s mely eleitől fogva virágzóznak vala mond-ható. Mennyire lettek ez iskola növendékei tanítva s kik voltak azok, hol feküdt az iskola, oklevelek hiányában meg nem mondhatjuk. Annyi bizonyos, hogy nem a szerzet, hanem a parochialis egyház mellett volt, s ennek papjai vitték felette a fő-felügyelési jogot. Számos tanuló volt benne mint következtetnük lehet, annyi előmenetelt tettek, hogy ennek végeztével a szerzet tagjai közé lép-

hettek. Tehát oly algymnázium féle iskola vala. Mások tudományok folytatására magasabb fokú intézet tagjaivá lettek. A városi szülők tömegesen egyházi pályára nevelék gyermekeiket, látván azoknak kedvező állapotát s az egyházi férfiak iránt tanusított nagy tiszteletet — ugy anyira, hogy országrészünk egyházaiban több deési szülő gyermeke működött mint lelkész, kik pályájok iránt való hajlamukat ez iskolában örökölték. Hogy ez iskola mennyiben folyt bé a város szellemi életének fejlődésére, mutatja a sok városi polgár fejlettsége, kik irás tudás nélkül akkora forgalmat s nagy ipart nem fejthettek volna ki, minőt ez időben tapasztalunk.

A városnak sok értelmes írástudó polgára vala, kik az egyház és város előjárói voltak s többnyire „Litteratus“ mellék névvel birtak s fel-tehetjük, hogy azon tudományokat, melyek foly-tán e megtisztelő szép czimre érdemesekké lettek, az itt levő iskolában sajátították el.

A város és egyház adománya mellett a ta-nítók fizetésének emelésére az állam is járult. Maga Mátyás s ennek nyomdokait e részben kö-vető II. Ulászló Budán, 1498-ban kelt adomány-levele értelmében az iskola-igazgató fizetésébe a deési sóaknából 400 drb kőst adományoz. Ebből ugy látszik, hogy az iskolának, melynek igazgatója ily királyi adományt élvezett, birnia kellett több tanítóval, kik a város műveltségének emelésére befolytak. A nevelés ügyét lelkükön hordó neme-sebb gondolkozásuak a reformatio ideje alatt és után is megtartották ez iskolát s a mellette, vagy a

vele összeköttetésben levő elemi tanintézetet is, mint történetünk folyamán látni fogjuk.

5. TIZED. (Dézma.)

Az egyház a gyulafehérvári püspöki fel-ügyelet alatt állott s jövedelmét képezte a tized, melyet minden terményből fizettek. S ezt mindig a városi hatóság szedte és kezelte a püspöki egy-ház számára. Ki adományozta az egyház számára a tizedet, határozottan kimutatnunk nem lehet, azonban IV. Béla és V. István királyok adomá-nyának hisszük, mivel sok édesgetés és kivált-ságok biztosításával nyerte meg, hogy a kipusz-tult város helyére a teutonok megtelepedjenek. Nyerték — legyen bárkitől, annyi tény, hogy 1526-ik évben február havában, szelecskei Gözt-hön János, mint püspökség igazgatója írja: a bol-dog emlékezetű István király által alapított fő-gyház iránt kegyelettel viseltetik s jótéteményé-ben részeltetni kívánja, a szerencsének minden kedvezménye felhasználásával nem akar a pol-gárságnak mostoha atyja s az egész közönségnek rablója lenni, azért az egész városra kiterjesztett tizedből a jelen évtől (1526) kezdve, megengedi, hogy csak 12 frtot fizessenek évenként, mely összeg kifizetésének határidejéül Szent-György napját tűzi ki. A vallásujítás idejében 1543-ban Bornemissza Pál erdélyi püspök, királyi consili-arius, a tizedet nem a deésiek, hanem mások ál-tal szedette, mi ellen a város közönsége I. Fer-dinándhoz folyamodott, hogy ősi szokás, szerint a dézmát mindig ők szedték, senki más nem aren-

zött pedig ennek rokonát a möllthali marhát. Az említett kivül még a következő okok bírtak reá a tenyésztési anyag ily módon való beosztására:

először, mert ezen fajtákból azokon a vidékeken szigetenként már egyes tenyészetek léteznek;

másodszor, mert az odavaló gazdák a jó színes marhának könnyebben megnyerhetők, mint például a borzderesnek;

hamadszor, mert ezen fajtabeli marhák jó tejelők s velők a tejipar, mely a szomszédos Romániában piacra talál, fejleszthető; végre

negyedszer állategészségügyrendőri szempontból, t. i., ha a határon a színes marha elterjed, ez egy könnyen ellenőrizhető védővet képez, melybe Romániából a gyakran vést hozó fehér marha észrevételül nem lesz becsempészhető.

Az északi hegyvidék sivarabb részeibe, hol sajtkészítő szövetkezetek keletkezése várható, próbálom terjeszteni és a tenyésztési kedvet az allgauti iránt felébreszteni.

A létező bikahiány csökkentését a lehetőségig folytattam; vásároltattam a felállított tenyészkörletek számára az ország legkitűnőbb gulyáiból és tenyésztéseiből apaállatokat és a kezdetben Rettegen beállított, de most már a Tordára átköltöztetett telepől, hol jelenleg már 277növendő áll, a f. évben a bikakiosztás szintén megkezdett.

Ezen megkezdett tevékenység folytatására, egyéb szükségek fedezésére és a figyelemre kevésbé méltatott tenyésztési ágazatok terén hasznos mozgalom előidézésére kéri a megnevezett összeget a miniszter, kinek ezen ügy buzgalma következtében a birtokosság érdekének megértésével az állattenyésztésnek — főleg a szarvasmarhatenyésztés körül-fokra emelkedő fejlődésének biztos alapja le van téve. G—n.

Vörös-keresztgyelet megyei választmányának tisztújító ülése.

Dees, nov. 9.

A fusion nyugvó új alapszabályok értelmében megválasztott a megyei választmány, melynek első ülésén, sok buzgalmat ígérő érdeklődéssel jelentékeny számmal jelentek meg a tagok. Határozottan érdem ez. Mert ezen választmány tagjainak nagy részét asszonyok képezik, — s melyik nőnek, háziasszonynak nincs a reggeli órákban el-

foglaltsága? Tehát házi ügyeiben igénybe vett idejéből és fáradságából a köz jó oltárára áldozatot hoz a megjelent nő, a miért az elismerés nem tagadható meg. Megvagyunk győződve arról, hogy ezen bizottság, az általa képviselt ügyre vonatkozólag szerencsésen van összealkotva s szívesen reméljük, hogy a jövőben nem lesz arra alkalom, hogy a minden hó 9-én tartott rendes ülésre, a határozat hozatal képességre elegendő számban szükségessé tagokat valóssággal fogni kelljen, mint ez bizony megesett előbb, tán többször is.

Jelen voltak: Voith Gergelyné, Tatrossi Sándorné, Róth Pálné. Mikó Miklósné, dr. Gajzágó Lászlóné, Hatfaludy Józsefné urnók és br. Bánffy Dezső, mint elnök, Budai Elek, Czákó Károly, dr. Gajzágó László, Dr. Hankó Ödön, Hatfaludy József, Tüzes Karácson, Havas Gyula, mint jegyző. Az ülés folyamán volt alkalom az egyes főokok egy némelyike részéről tanusított jóindulatu, nemes buzgalmat; más némelyike részéről, bizony nagyon közönséges közönyt tapasztalni. Vékony Ferencz m.-láposi szolgabíró ur egy megkeresés következtében szíves jelentését küldi be, melyből értesültünk arról, hogy m.-láposjárású fiók nemes buzgalmu elnöke Varga Györgyné urnó bizonyos — nem ugyan mélyre ható, — de elkedvelenítő incidensből elnöki székéről lemondott. A szolgálatkész sz.-bírónak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott eljárásáért, a derek elnök pedig fölkéretre határozottat tiszte megtartására. A megyei váll. tisztikara következőleg alakított meg, nem minden korteskedés nélkül: elnök b. Bánffy Dezsőné, társelnök b. Bánffy Dezső (mindkettő egyhangulag), alelnök Roth Pálné, társalelnök. Biró Ignác őrnagy, jegyző Havas Gyula, pénztárnok Tüzes Karácson, gazda Mikó Miklós, jogügyi tanácsos Márkus János, egészségügyi tanácsosok: dr. Gajzágó L. és dr. Hankó Ödön.

Deési Korcsolyázók Egylete köréből.

Dees, nov. 10.

A tél beküldte hozzánk látogató-jegyét egy-két napos fagy képében, habár azután visszavonult, hogy ismét a vizenyős őszi borus napoknak adjon helyet. — Tisztelet az aggkornak! — Azonban a korcsolyázók egylete most az egyszer nem sokat hederit a sáros talpu, sárga arczu őszre, várja tárt korcsolyákkal a friss időt, remélve, hogy szárnyain dermesztő fagyat hoz! S készül is reá. — Illetve egy néhány a buzgóból, vajmi kevés a sokból, készíti előre a télies kedvtöltésre a talajt.

F. hó 10-én közgyűlés volt, melyet választmányi ülés előzött meg, mindkettőben elég számban jelentek meg a tagok arra nézve, hogy az alapszabályok kívánalmához képest határozathozatalra képes legyen. A holott is meg vagyon írva:

a lelkes köré kihatott a vidéki egyházakra is, melyeknek előljárója, presbitere s esperesse vala. Az egyház népessége több pap tartását, melyek közül az első plebánus vagy presbiter volt tevé szükségessé s ezek többnyire keresztneven említettnek.

A kápolna igazgatóságát az első pap viselte s e hivatalra mindig a király nevezte ki magyar királyi felségi jogánál fogva. Ő ügyelt fel az egyház lelki ügyeire, a gazdasági s egyéb dolgokat a consistorium kezelte, mely kebelében számos világi és egyházi személy által volt képviselve, mint ezt az egyház levéltárában 1410 és 1534 évekről szóló okmányok tanusítják. Többször gyűltek ök össze részletes és megyei zsinat tartására az egyház kerületből. Ennek elnökségét többnyire a deési egyházlelkésze vitte. A milyen fensősége vala az egyháznak a vidékiek felett, épen olyan vezér szerep jutott az Agoston szerzet előljáróinak (prior), kik oly érdemes férfiak voltak, hogy az Agostonszerzetek kerületi főnökségével (provinciális) lettek megtisztelve:

Első szerzetfőnök Angelos nevű volt 1335.

Albert, 1446—50:

Péter, 1458—62.

Imre, 1481. összes rendek provinciális.

Domboi Virányi Pál, 1490 s alatta Demeter János, Venczel, Egyed, Gallus és János stb. szerzetesek.

Balázs 1516—?

Szent István parochiális egyházának tudunkak 1502 és 1508-ban papjai György és Pál

„a jelenlevők határoznak.“ Jelenlevők, „miből bizton következtethetjük, hogy már lagalább két tag jelen volt. Egyébiránt a részvét e nem nagyon ragyogó jele, tán valamely magát feltoló koripeus műve vala, hogy az illető aztán előránthassa egyéb teendőből kikopott tollát, hogy egy nihilista zamatu replikát neki bocsásson az egylet vezetői jogtalanságáról. Nem ugyan egészen azért, hogy e mulatsághoz anyagot szolgáltatassunk, mint inkább az érdeklődő és a megjelenésben megakadályozott közönség tájékoztatására elősoroljuk, hogy elnökké b. Bánffy Dezső, alelnökké Hatfaludy József, jegyzővé Havas Gyula, pénztárnokká Krémer Lajos, gazdává Budai Elek, választmányi tagokká: Darkó Viktorné, Placsintár Ödönné, Tüzes Karácsonné, Jakab Juliska, Egyed Ilona, Markus János, Reiszig Adolf, Kustár Lajos, Surányi Lajos, Voith Gergely választattak meg. Az egylet tőkéje 106 frt a deési takarékpénztárban gyűmölcsötztetik. A jégpálya időközben alkalmas állapotba helyeztetett, a városi közmunka segítségével. Egy favillan építésére 100 frt kiutaltatott s e munka eszközöltetésével Kustár Lajos és Krémer Lajos urak bizattak meg.

Szinészet.

Dees, 1881. nov. 18.

A gőz világában élünk, maga a légűr egy néhány napi csipős időjárásra bekövetkezett lágyulás következtében telve a nedv sűrű gőzével, hogy ne mondjuk oly vastag köddel, melyet Hari Jánosként karddal lehetne vágni. E mellett nállunk a közbeszédnek még mindig kedves tárgya a megnyílt vasut, melynek gőzmozdonyai, változó vonatai oly élénkké teszik a Szamosvölgyet, és a melynek, ha szabad ugy mondanunk szárnyain szállítja Bényei társasága vándorművészeit, — hogy így Dees és Szamosujvár fölváltva részesüljenek a színművészet élvezében. De még ezzel sem éri be az élelmes igazgató, hanem csaknem gőzerőli gyorsasággal intézi előadásait, meynél fogva kedd, szerda és csütörtökön a szamosujváriaknak, szombat, vasárnap és hétfőn a deésieknek jut a szerencse thalia oltárának áldozni.

És e rohamos szerencse közönségünket — dicséretére legyen mondva — még is kinem fárasztá, mert daczára annak, hogy csaknem egy színházlátogató közönségünk van, és daczára annak, hogy színházunk ülőhelyei nem nyujtanak annyi kényelmet, hogy három egymásutáni est terhét ne éreznők: még is a megkezdett második bérlet is szép számu közönség előtt vette kezdetét, „Titilla hadnagy“ operettel. Operette és még magyar szerzőtől, kettős vonzerővel kecsegtető a közönséget. Maga a darab gazdag érdekes részletekkel, meséje bonyadalmas. Zenéje felől a kopott zongora gépies hangja után, határozott ítéletet nem

dált, azért kéri, hogy öket e kiváltságaikban tartsa meg. Ferdinánd megis bagyja a nevezett püspöknek, hogy kérelmezők folyamodványa értelmében járjon el, 1543 Sopronban, május 17-én Oláh Miklós esztergomi érsek aláírásával ellátott levél tanusítása szerint.

A folyton terjedő hitujítás s a fennebb említett okból magyarázható ki, hogy az István és a Mária Magdolna kápolna igazgatója nem akarván szőlője s bora után az illetőséget megfizetni, felhívja Enyedi Adrian fehérvári vicarius a várost, hogy ettől a püspök számára járó tizedet szedje fel s adja át a tizedszedőnek.

Nem sokáig használta az egyház a dézmát, mert a pénzsovár Martinuzzi ettől a negyvenes évek utolján megfosztotta. Azonban, hogy a város hajlamát a maga részére megnyerje s biztosítsa, 1551-ben ismét visszabocsátja.

A dézmán kivül volt az egyháznak, szerzetnek s kápolnáknak birtokuk felesen. Több bérházas kertje, rétje s szőlője, melyek 1556-ban világiasittatván, a fejedelem részben az egyháznak, részben egyes hű embereinek adományozta.

6. AZ EGYHÁZ PAPJAI; A SZERZET FŐNÖKE ÉS AZ EGYHÁZI TANÁCS.

A deési parochiális egyház első ige hirdetői nevét mély homály fedi. A mit e téren kinyomozhattunk — egyes adományok kérésénél, midőn egyházuk számára valamely kiváltság megerősítését kéri — van fel említve nevők. Miután az egyháznak kezdetben missiói szerep jutott,

presbiterek voltak, kik egyszersmind az Óvárban lévő Mária kápolna igazgatói is valának, kiket a felérvári püspök a Szamoson levő egy malomnak Kodori György által való elfoglalása iránt a dengelegi s n.-iklodi papokkal együtt kihallgatás végett maga elébe idéz.

1410 január 20-án tartott egyházi gyűlés tartás alkalmával a világiak részéről 12 esküdt polgár, 50 tanácsos mint consistortag veszen részt benne, e gyűlésben Clori János serenissimus és honorabilis megtisztelő czímmel, ki a deési Fábri fia vala, vivé a jegyzői szerepet, s ekkor a Mária óvárbeli kápolnája már felvala építve, s ettől délre fekvő helyét a város neki ajándékozta minden hasznaival. Lajos király 1529 Budán, András napja előtt való hétfőn kelt levelében a György presbiter halála által megüresedett kápolna-igazgatójává Paly János plebánus mestert nevezi ki királyi jogánál fogva („juris patronatus nostri Regalis“) s meghagyja az erdélyi püspöknek, hogy ezen általa kiszemelt méltó személyt a szokásos szertartás szerint nevezett igazgatóságba vezesse be. 1528-ban az egyház papjai hárman voltak, névszerint: László oltárigazgató, Mátyás kapellanus és András presbiter. 1529 november 7-én Ferencz presbiter, mint az erdélyi egyházkerület jegyzője esketést viszen végbe, mely György, mint a Mária kápolna igazgatójának testamentumában említett s nevezett kápolna számára hagyományozott metallum (érez-arany-ezüst?) felől visz véghez valatást. S ekkor a főegyháznak (parochiális) 6 papja van felsorolva, mint tanu. (Folyt. köv.)

mondhatunk. Az est hőse, vagy jobban mondva hősnője ma is a czimszerepben szokott kedvességével működött Bényeiné, ki úgy szólva, csaknem egyedül játszá el a darabot. Ki kell emelnünk Püspököt, ki az ezredes adta és Szigeti Lujza k. a., ki a paraszt leányt természetes egyszerűséggel adá s dalával előbb bátorító tapsokat költe fel, a később ismételt kihívást pedig vegye buzditásul, hogy szorgalom és iskolázás által magát azokra jövődöre teljesen érdemesíthesse.

Vasárnap „Az új házi ur” bohózat adatott. Kendi mint Blondó háztulajdonos eléggé mulatságos volt' háza ötemeletének lakósaivali kalandjaiban összelütközéseiben, ezek közt legérdekesebbnek hittük a második emelet lakója Szén Amaran báróné termeiben felmerülő jeleneteket, azonban Tharasszovits k. a. jelét adá, hogy a szavalló művészetet is illetőleg, a musa főlavató csokjával thalia oltárának nem jegyezte el.

Hétfőn láttuk a „bagdádi hercegnőt”, az ifjú Dumas művét, miként a színlap hirdeté: különlegességet. Mi semmi különlegest benne nem találtunk, mely csak ugyan magán hordja a francia e nemű iskoláinak minden szokásos és hatást kereső, sokszor a képtelenségig vitt ellentétes jeleneteket. A czimszerepet P. Rott Mari urnő adta. Mi várva vártuk az előadást, melyben drámai művészetének erejét és hatását ismerni és érezni fogjuk. De fájdalom, szemehaja az oly sokat kifejző arczjátékot lehetetlenné tette, különben ez alkalommal is inkább érteimes, mint szenvedélyt költő előadási modora a közönséget tapsra ragadta s kihívással tisztelte meg. A két főbb szerep közül a grófot Bényei, a bankárfit Sárdi adta. A közönség inkább meglepetve, mint meghatva hagyta el a színtermet.

H—ty—.

VEGYESEK.

— Az „Iparos Ügyi Közlöny” terjesztése érdekéken, — melynek mutatóvázszámát Havas Gyula szerkesztésében Deésről e hó elején szétküldetett, úgy a vidéken, mint helyben élénk mozgalom indult meg. Kolozsvárt az iparos-egylet, és az iparos ifjak egylete a közlönnyt hivatalos lapjának elfogadta.

— Imre János a deési polgár-iskola hat osztályát végzett növendék a szamos-völgyi-vasut-hoz irnoknak lett megválasztva.

— Több szatocszkodó izraelita rég idő óta héti vásárok alkalmával baromfi s főleg a tojást a város területén kívül a határba kimenve fűszedte a fogyasztó közönség nagy megrövidítésére. Ennek el tiltását az illetők figyelemre se méltatva, folytatott üzelmök következtében közelebből több mint hatszáz darab elkobzott tojást árverezett el a rendőrség a városi szegény alap javára.

— A szamosvölgyi vasut igazgatósága intézkedett, hogy a vonal mentén minden állomáson a közönség számára kőszén lehető jutányos árban kapható legyen.

— A mint értesültünk id. Berzenzei Miklós kliczi gyümölcsös kertjéből mintegy hétszáz véka sóvári almát adott el, vekáját egy forintjával, melyet Békés-Csabára szállítottak. Nem különben szárított aszalt gyümölcsből is szép összeget vett be. Egy adat a sok közül, mely buzdíthat egyeseket és községeket a gyümölcstenyésztés buzgóbb fölkarolására.

— A gr. Kornis Viktor és Betegh Imre által Rettég községében felállított szeszgyár a termelést közelebből megkezdte, — mely nemcsak egészen új szerkezeténél fogva, hanem azért is érdekes, mert ez birtokossaink közül első vállalkozás a szépen jövedelmező szeszgyártás terén. A siker és szerencse őszinte óhajátával üdvözljük e szép vállalatot.

— Deésen folyó hó 15-től kezdődőleg a marhahús kilója 36 kr.

— A hontmegyei közigazgatási bizottság felhívja az igazságügy-miniszter jogkörét, hogy a behörtönözöttek ügyét reformálni kell, mert ott a gonoszokra a büntetés nem teher többé s azt a társadalom rossz néven veheti.

— A „Gazdasági mérnök” ezimű mezőgazdasági és műszaki hetilap legutóbb megjelent számai ismét öröndetes és elvitázhatlan tanúságot tesznek e jeles szaklap helyes irányu és közhasznu működéséről. Felhívjuk a művelt gazdaközönség, valamint a mérnökök, építők, gyárosok és vállalkozók figyelmét e közhasznu vállalatra. Szerkeszti és kiadja Gonda Béla műegyetemi m. tanár. Előfizetési ára egész évre 8 forint.

— Megjelent és hapható a Magyar Polgár Nagy Naptára az 1882. évre: az országos vásárok és a teljes tisztí czim és névtár leghitelesebb kimutatásával. Ára, csinos színnyomatu borítékban fűzve 1 frt. Ugyancsak megjelent és kapható a Magyar Polgár Kis Naptára az 1882. évre dus és változatos tartalommal, fűzve csinos borítékban. Ára: csak 25 kr. Megrendelhető és kapható a „Magyar Polgár kiadóhivatalában Kolozsvárt, ugyszintén minden könyvkereskedésben.

— Előfizetési felhívások: A reitégi községi iskola tanítója Sebestyén József előfizetést nyit az első országos képviselői tanítói gyűlés tárgyalásainak naplójá czimű műre, mint a ki ezen gyűlésen megyénk tantestületét képviselte. A mű 10-12 ivre fog terjedni, Ára 85 kr. leend, melyért bérmentve küldetik. Megjelenés ideje 1882. évi jan. közepe. Hogy a nyomtatandó példányok számáról előre tájékozza ma át, tisztelettel felkéri decz. hó 5-ig levelező-lapon tudatni.

Kollerffy Mihály előfizetést hirdet az orsz. m. kir. statisztikai hivatal felügyelete alatt megjelenendő „A magyar korona országainak helységnévtára” című munkára. A munka megrendelési ára 6 forint. Megjelenésének határideje jövő év april hava. A munka terjedelme mintegy 100 sürün nyomtatott nagy nyolczadrétű iv lesz. A munka bolti ára 7 frt 50 kr.

— A trónörökös. Marosvásárhelyt az erdélyi részek legkiválóbb főrangú családjai gyűltek össze a trónörökös pár üdvözlésére. Gróf Beldi főispán üdvözlő szavaira Rudolf trónörökös tiszta magyarsággal felelt: „Köszönöm a szíves fogadtatást. Örülök, hogy szeretett magyarhazánk e városába jöhettünk. Én és nőm nevében köszönöm e szép és szíves fogadtatást”. Görgénybe a közbeeső községek örömtüntetése közt érkeztek. A vadászat első napján egy borju nagyságu medvét vertek föl, mely dühössen rontott háborítóira kitérve a körből. A trónörökös a völgyben egy udvari vadászszal állott szívélyesen társalogva a hajtókkal. Este 9 órakor vonult be a társaság fáklyafénnyel. A menet meglepő látványt nyújtott. Nov. 17. hajtáson hét medvét vertek fel. A trónörökös a pataknál állott. Csak a kíséretnek levén szabad lőni, nem ejtetett el egy medve sem. Frigyes és Coburg főherceg azonban rálóttok a vadakra. Frigyes herceg golyója a várba furódott, a Corburg herceg golyója nem talált. A vadászatot 18-án is ugyanitt folytatták. Reménység a legjobb, a trónörökös feltűnően derült hangulatban. Stefánia főhercegnő, kinek kedélye igen derült és vidám, a délutáni órákban hosszabb sétakocsizást tett.

— Némái birtokos Bányai József: szépreményű fia Márton gyógyszerészségét, élte 21 évében elhalálozott Sz. Régenben. A szülők méltó fájdalma találjon vigaszt a közrészvételben. Béke poraira.

— A király ő felsége hír szerint sajátkezű levelet intézett az olasz királyhoz, hogy a delegációban történt nyilatkozatok által támadt félreértéseket végkép eloszlassa. — Ceglédén az új színházat még e hónapban megnyitják. — Az albán liga több vezértagját a porta elfogatta és Rhodos szigetére száműzti. — A „márton ludakkal” a pozsonyi izraelita hitközsége régi szokás szerint megjelent Bécsben, hogy a nemzeti színű szalagokkal ékített libákat áldás kíséretében ő felségének átadja. — Khinában roppant árviz pusztított, kétezer lakóház, kétszáz templom, 30 iskola és paplak dőlt romba; a lakosok közt hatezer kereszttyén van, kik inséggel küzdenek. — Az orosz kormány a kevi metropolitást ajánlotta fel a belgrádi érsekségről elmozdított Mihály szerb volt metropolitának; panszláv működéséért akarja ekkép jutalmazni. — A dublini nők ligája elhatározta, hogy tagjai közül egyik se megy angolhoz férjhez s rendőrnek nem nyújt ételt italt. — Londonban szerdán volt a szokásos lordmayor-bankett, nyolczszáz terítéssel, a szokott politikai beszédeket most is megtartották, de ezuttal csak belügyekről emlékeztek meg. A „P-Napló”-ban az a fontos indítvány tétetett, hogy a tervezett bosnyák ezredek ötszáz főből álló tisztikarát legalább részben honvédekkel állítsák össze. — Telepítési bank van alakulóban s élén gr. Zichy Jenő áll. — A török kormány tiltakozó jegyzéket adott ki az Auszria-Magyarország által Boszniában elrendelt ujoneozás ellen s ezt a szultán felségjogaiba ütközőnek és a porta s a bécsi kabinet közt létrejött egyezménynyel ellenkezőnek nyilvánítja. — Bismark szombaton érkezett berlinbe s előterjesztést tett a császárnak, ki már teljesen fölépült s személyesen akarja megnyitni a birodalmi ülést. — Londonban a lordmayor-ünnepnél feltűnést okozott az ujítás, hogy a diszmenet élén az Észak-Amerikai Egyesült-Államok nagy lobogóját vitték, jelöl a két nemzetközi barátságnak. — Berlinből távirják, hogy Bismarch herceg csakugyan beadta

lemondását, de mindjárt hozzá teszik azt is, hogy a császár nem fogadta el, hanem meghatalmazza a kancellárt, hogy a pápai székkal, úgy mint a német centrum-párttal komoly kiegyezési kísérletet tegyen. — Tokaj táján szomoruvá vált a szüret, a sok eső és gyakori fagy annyi kárt tettek, hogy a ki e hó elején háromezer forint áru termésre számított, most jó, ha háromszáz forintot kap. — Vilmos császár szabad kezét engedett Bismarch hercegnek a birodalmi gyűléssel szemben való magatartására nézve. — Kossuth nővérét, Rutkayné-Kossuth Lujza asszonyt mély gyász érte: fia, Rutkay Lajos október 26-án Amerikában meghalt. A nemes szívű s ritka műveltségű nő, ki most Turinban időz bátyjánál, immár második fiát veszté el; az első Gábor, 1870-ben az atlanti tengerben lelthalálát egy hajó elsüllyedése alkalmával. — Gambetta mint kormányelnök a francia képviselőház ülésében olvasta fel az új miniszterium programját, mely általában békésen hangzik. — Csiky Gergely írja: Hivatalosan tudositottam püspökömet, hogy az egyházi rendből kileptem. Nincs e lépésre eddigelé egyéb indokom, mint hogy kizárólag a dráma irodalomnak és a színpadnak élhessek, a miben eddig egyházi állásom sokféleképp korlátolt. — A jó barát. Bismarcktól nem rég azt kérdezték, nem szeretné-e, ha Andrássy ismét külügyminiszter lenne. „Mint diplomata, szeretném”, felelé a herceg; „de mint ember és jó barát jobb szeretem, ha ott van, a hova magam is szeretnék menni: boldog magányában”. Majd ha egyszer ismét nagy bajok lesznek, úgy is értünk jönnek megint. — Gambetta miniszteriumának névsorát közzétette a francia hivatalos lap. — Bismarch lemondásának hírével a berlini tudositások már elhallgattak. — Tunisban a francia csapatok még mindig küzködnek a lázadó arabokkal. — Zalaegerszegeen a nőegylet e napokban elhatározta, hogy a téli időre már e hó 15-én megnyitja a népkonyhát. — A vörös-kereszt egyletre gr. Károlyi Gyula elnöknel eddigelé 62,392 frt adakozás gyűlt be.

HIVATALOS RÉSZ.

Szolnok-Dobokamegye közig. bizottsága.

Sz. 3527.—1881.

Mindenik szolgabírónak és a 3 város tanácsának.

A törvényhatósági közmunkáról szóló megyei szabályrendelet értelmében a jövő 1882-ik évre — tekintettel a megyében a folyó és a megelőzőtt években divott árak atlagára, egy-két előfogatu fuvarnapszám váltásdíját 1 frt 80 krban, egy tenyeres napszám váltásdíját pedig 40 krban állapítottuk meg.

Midőn a czimet ahhoz alkalmazkodás és köztudomásra juttatás végett értesítjük, felhívjuk, hogy a jövő évben teljesítendő törvényhatósági közmunka napszámokat az említett szabályrendeletben meghatározott idő alatt pontosan összeírattván, a községi összeírásokat a járási sommás táblázatokkal együtt a jövő évi január hó végéig az alispánhoz terjessze fel.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságának.

Deésen, 1881. évi november hó 8-án tartott üléséből.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Földm. ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszter.

Sz. 35.789.—1881.

Körrendelet.

Valamennyi közigazgatási bizottságnak.

Az erdőtiszték és erdőőrök hatósági feleskete ügyében mult évi 30.686. sz. rendelettemmel kiadott utasítással kapcsolatban mihez tartás, valamint az illető szolgabírák, mezei rendőrkapitányok, illetve főkapitány megfelelő utasítása végett értesitem a közigazgatási bizottságot, hogy a törvényesen előírt eskübizonyítványok jelen rendeletem vételétől kezdve az eskütételre jelentkező erdőtisztéknek egyenként (50) ötven krajczár, az erdőőröknek (25) huszonöt krajczár díj, — lefizetése mellett lesznek kiszolgáltatandók. — Az e czimen befolyó pénzösszegek az idézett utasítás értelmében vezetett s egy alkalmas hasábbal kiegészítendő eskütételi jegyzőkönyvben tartandók nyilván s félévénként, vagy mihelyt a begyűlt összeg a 25 frtót meghaladja, azonnal a jegyzőkönyv alapján kiegészített kimutatás kíséretében nyugta

ellenében az illető m. kir. adóhivatalnak küldendők be, az országos erdei alap javára leendő bevételezés végett.

Budapesten, 1881. október 25-én.

Br. Kemény Gábor, s k.

Szolnok-Dohokamegye közigazgatási bizottsága.

Sz. 3639.—1881.

Mindenik szolgabírónak.

Belügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága folyó évi október 26-án 48287. sz. a. kelt körrendeletével rovatoss kimutatással felszerelt jelentést kívánván az iránt, hogy hány kisebb polgári peres ügy lett megindítva, hány elintézve, még pedig az utóbbiak közül hány véglegesen, és hány ellen éltek felebbezéssel? felhívjuk a czímet, hogy ezen adatokat beszerezve, 15 nap alatt ide felterjessze.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságának,

Deésen, 1881. évi november 8-án tartott üléséből.

Br. Bánffy Dezső,
köispán.

Kivonat

közzetett adók és államegyedűréságok.

A törvényhatósági tisztviselők ellen indított tisztí keresetek bélyegmentessége tárgyában. Az 1870. évi XLII-ik t.-cz. alapján a törvényhatósági tisztviselők ellen indított tisztí keresetek, valamint a perfolymában keletkező összes iratok és határozatok az ill. szab. 14. tételének i. m. és n. pontjai, továbbá a 33-ik tételnek a fegyelmi ügyekre vonatkozó szabályai szellemében, úgyszintén az illetékszabás 49. tétele c. betűje szerint illetékmentesek. A bírósi határozatok ellen a vádlottak által beadott folyamodványok azonban valamint a vádlottaknak oly beadványai, melyek nem magára a tárgyalás érdemére, hanem azoknak egyéb magánügyi viszonyaira, mint pl. tisztí illetmények kiűzetésére, vagy más effélére vonatkoznak, az idézett 33. tétel szerint 1 frt, illetőleg 50 bélyeg alá esnek. 1874. szeptember 15-én. 42560. sz.

A m. kir. pénzügy-igazgatóság kiadóhivatala
Kolozsvárt, 1881. október 7-én.

Véber Károly s. k.
kiadópüztiszt.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

HIRDETÉSEK.

A m.-láposi járás szolgabírójától

Sz. 8173.—1881.

Hirdetmény.

Alólírt szbírói hivatal részéről ezenne közhírre tétetik, miszerént Dánpataka községében a birtokosság tulajdonát képező összesített italmérési jog folyó 1881. évi decz. 1-étől kezdődőleg 3 egymásután következő évekre, vagy is 1884. évi deczember hó 1-ig Dánpataka községében f. évi november 21-én d. e. 10 órakor nyilvános árverés után a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adadni. Kikiállítási ár 200 frt. melynek 100%-ka bányatpénzüll az árverezni szándékozók által előre letendő leendő.

Az árverezésre kitűzött óráig zárt ajánlatok is el fogadhatnak, s az árverezési feltételek alólírtnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

M.-Lápos. 1881. november 1-én.

NAGY LAJOS,
s. szbíró.

3=3

50 forintnyi bevásárlás
után 1 drb jóték. m. áll.
sorsjegy, melynek fő-
nyereménye 70,000 frt

SÜRGÖNY!
70,000 frt nyeremény!

50 forintnyi bevásárlás
után 1 drb jóték. czélú
m. áll. sorsjegy, mely-
nek főnyerem. 70,000 ft.

!!Meglepő olcsóságok téli kézmű árakban!!

RICHMOND CHANDLER ÖRÖKÖSEITŐL AZ ÖSSZES ÓRIÁSI KÉSZLETET EL-
ÁRUSÍTÁS VÉGETT ÁTVETTEM: MINDEN EGYES ITT ALANT FÖLSOROLT CZIKK, NÉL-
KÜLÖZHETLEN MINDEN CSALÁDI KÖRBEN, AZ ÁRUK A LEGJOBB MINŐSÉGŰEK, S HOGY
AZ ÖRÖKÖSÖKET MIELŐBB KIELÉGITHESSEK, AZ ÖSSZES RAKTÁR

potom áron ugy szólván majd nem ingyen

TULADATIK, — EGYSZERSMIND UTASÍTÁSTIS VETTEM MINDEN VEVŐNEK, KI ÖTVEN
FORINTNYI VÁSARLÁST ESZKÖZÖL, EGY JÓTÉKONYCZÉLU MAGYAR-ÁLLAM SORSJEGYET,
MELYNEK FŐNYEREMÉNYE 70,000 FRT, INGYEN KISZOLGÁLNI „A HUZÁS F. ÉV DE-
CEMBER 5. TÖRTÉNIK.

BÁTORKODOM TEHÁT A NAGYON T. KÖZÖNSÉG BECSÉS FIGYELMÉTEZEN REND-
KIVÜLI JÓ ALKALOMRA FÖLHIVNI BEVÁSÁRLÁSÁT MIELŐBB ESZKÖZÖLNI, MIUTÁN RIT-
KÁN NYILLIK ILY ALKALOM PARÁNYI CSEKÉLY ÁRON A LEGJOBB MINŐSÉGŰ ÁRUKAT
MEGSZEREZHETNI, ÉS MÉG AZON KIVÜL INGYEN 70,000 FRT NYEREMÉNY.

10 forintnyi bevásárlás
után, 1 pár fin. frncz.
azur harisnya
i n g y e n !

Vidéki rendelvények azonnal teljesítetnek.

CSOMAGOLÁS INGYEN!

Pénzküldésnél utalványokat kérem használni
zárt levélben tetemesen több a posta-díj.

25 forintnyi bevásárlás
után egy nagyszerű szép
elegans női melléksz
i n g y e n !

MÉLY TISZTELETTEL Schiller I. vászon és divat nagykereskedő
a „szép menyasszonyhoz“ Székesfehérvárott, városháztéren, városházkapuja mellett.

K i v o n a t a r a k t á r b ó l :

10000 drb téli fin. berl. kendő főre darabja	csak --.15 kr.
3005 " 6/4 ngys. fin berl. kendő darabja 80 kr. helyett	csak --.40 kr.
3544 " 5/4 dulciznó-kendő darabja 75 kr helyett	csak --.36 kr.
2693 " 6/4 ngys. Liverpool szövött kendő drbja 1.30 helyett	csak --.58 kr.
3500 " 9/8 " finom velour posztókendő darabja 95 kr. helyett	csak --.38 kr.
5000 " 3/4 " nagy burkoló kendő dr.	csak --.95 kr.
2450 " 10/4 " himalaja kendő, darabja 4.50 helyett	csak 2.20 kr.
3002 " 5/4 " legfin. alexandra posztókendő dr. 2.50 helyett	csak --.98 kr.
10000 " Kis Chawl gyermekek nyakára darabja	csak --.05 kr.
15000 rőf jó minőségű barchet rőfe	csak --.12 kr.
19000 " legjobb minőségű sima és kockás vattmoll barch rőfe 35 kr. h.	csak --.16 kr.
3954 rőf 4/4 széles fin. weypracht flanel rőfe 55 kr. helyett	csak --.24 kr.
3000 drb legfi. nagy gyapju burkoló kendő Neigedeiner gyárból dr. 7.50 h.	csak 2.95 kr.
50 vég fin. büber dup. barch. rfe 48 kr. helyett	csak --.24 kr.
63 vég lgnhz. Calmuk kelme rfe 60 kr. helyett	csak --.29 kr.
55 " 9/8 szl. lgn. sinor barchet rőfe	csak --.24 kr.
49 " " " piquet barch. rőfe 58 kr. helyett	csak --.28 kr.
150 " Adellina női ruha kelme rfe 40 kr. helyett	csak --.18 kr.
123 " nehéz Eida Chevjott rfe 50 kr. helyett	csak --.22 kr.
69 " sim. és kockás brazilai ripsz rfe 65 kr. helyett	csak --.25 kr.
50 " 7/4 szl. Eida flanel rfe 80 kr. helyett	csak --.36 kr.
48 " 8/4 " posztó (Damentuch) sima és kockás rfe 1.90 helyett	csak --.94 kr.
50 " 7/8 " kitűnő jó minős. futó szőnyeg rfe	csak --.19 kr.
40 " 9/8 " kitűnő jó minős. futó szőnyeg rfe 50 kr. helyett	csak --.24 kr.
33 " lgnhz. dupla csinv. futó szőnyeg rfe	csak --.22 kr.
35 " 5/4 szl. legfin. manilla futó szőnyeg lguj. rfe 1.50 kr. helyett	csak --.52 kr.
13 " 8/4 " gyapju szövet uraknak téli öltönyre 4.90 kr. helyett	csak 1.90 kr.
10 " 7/4 lgnhz. beavatott szürke posztó rfe 4.25 kr. helyett	csak 1.55 kr.
19 " 8/4 lgnhz. tüflin gyapjuszövet minden színbe rfe 6.50 kr. helyett	csak 2.20 kr.
500 drb legnh. nagy szürke pokrócz darabja 3.98 helyett most	csak 1.85 kr.
400 drb fin. nagy szürke tábori pokrócz drbja 4.95 kr. helyet most	csak 2.65 kr.
500 " 20/4 ngys. lgnhz. utazó plaide drbja 6.50 kr. helyett csak 3.80 kr.) nélkülözhetlen min-	
500 " 20/4 ngys legfin. kockás manchester. gyapj. plaid dr. ft 18 h. cs. 5.90 kr.) den utazónak.	

Vászon, Kanavász es Chiffon potom áron!

350 vég kockás 25 rfs béneschi szín, Kanavász ágyhuzatnak egész vég 4.95 kr. h.	csak 3.35 kr.
220 vég 28 rfs jó mins. hegyi gyoics 1 vég 5.95 kr. helyett	csak 3.35 kr.
150 " " " legnehezebb szilé vászon 1 vég 11.50 helyett	csak 5.95 kr.
496 " 30 " nehéz doubl Chiffon 1 vég 10.20 kr. helyett	csak 5.45 kr.
220 " 30 " legnhz. rumb. kanavász 1 vég 11.50 kr. helyett	csak 6.40 kr.
120 " 4/4 szl. lgn. hollandi vászon 1 vég 16.85 helyett	csak 7.70 kr.
39 " 9/8 szl. 54 rfs legfin. irlandi vászon 1 vég 28 frt helyett	csak 13.95 br.
44 " " " 54 rfs legf. schönbergi vászon 1 vég 40 frt helyett	csak 17.50 kr.

Kiadó Szálás!

A Kis-Király utcá-
ban, a régi nyomda
helyiség (Baló-ház),
mely áll: 5 szoba, két
kamara és konyhából,
a hozzá tartozó ket-
tős pinczével, hiuval,
kettőssertés ól és vete-
ményes kerttel együtt
a jövő 1882. évi Szt.-
György naptól kezdve
kiadó.

Értekezhetni Baló
János tulajdonossal,—
vagy a „Szolnok-Do-
boka“ szerkesztőségé-
vel Deésen.